

[Transcript] Forklart / Hollywood-streik: Sist gang ble det ille, nå kan det bli verre

Ja. Velkommen til forklart fraftenposten. Vi skal snakke om streik blant mansfattere. Bare så det jeg sagt min mansfattere streiker da også.

Nei, da.

Men sånn er det for flere programledere i Hollywood akkurat nå.

Tiersdag for i uke gikk nemlig over 11.000 av U.S.A.'s mansfattere ut i streik.

Men det er ikke bare amerikanske talkshow-verter som vil lete litt mer etter ordene.

Også superpopulære TV-serier kan nå bli utsatt og i verste fall kan nye sesonger bli direkte dårlig.

Som forrige gang forfatterne streiket.

Det var i 2007. Et år som alltid vil være et mørkt år for TV-industrien.

Vil det skje igjen?

Du hører på forklart fraftenposten, mitt navn er Philippa Johannesborg, og i dag er det mandag 8. mai.

Utenfor de store studiene i Hollywood står blantant komikere, skuespillere, talkshow-verter og mansfattere.

Tiersdag for i uke ble over 11.000 mansfattere fra Fagforeningen Writers Guild of America tatt ut i streik.

Nå bærer de på aplikater, jeg så en som jeg synes var litt morsom, hvor det står succession without writers is just the apprentice.

Og det som er belopp egentlig det meste for uten de gode historiene, uten de original tankene, så er ikke Hollywood så veldig mye verdt.

Mai Synøver ångene er kultursjernalist og anmelder her i aftenposten.

Og Mai, dette er ikke første gangen Hollywood får kjenne på mannes forfatternes makt.

Nei, det er helt riktig.

2007 året, hvor den første iPhone ble lansert, du vet den tongeklossen.

Spider-Man 3, Harry Potter 5 og Pirates 3, de var på Kino. På iPodden kunne vi høre Umbrella of Rihanna.

Og Frustrerte fruere og Grace Netme gikk på TV.

Nå virker det jo utrolig lenge siden, men den gangen hadde vi jo Blue Rays og DVD'er.

Nett distribusjon var jo nå vi bare såle som konturne av, og vi ante ikke hvor det skulle ende og hvor fortutviklingen skulle gå.

Og det naturlige stedet for å se en film, det var i Kino-salen.

Og samtidig som filmene ruller på Kino-lærete eller på DVD-spillere hjemme og musikken dundrer i kosshedssette,

så var det noen sinte mannesforfattere i Hollywood.

Verdi streiket for i 2007, Mai.

Jeg er så gammel, at jeg husker jo faktisk at dette er ganske godt.

Alemanosforfattere ville ha en større del av inntektene fra, altså DVD'er og Blue Rays, og distribusjon av TV-serie på nettet.

Og producentene, de sa at de skulle se nærmere på nettdistribusjon, men de visste jo ikke hvor stor inntektene ville bli.

Utenfor de store studiene i Los Angeles og New York ble det satt opp streikvakter.

Talkshows var noe av det første som ble påvirket av streikken.

Og du, bare som jeg har sagt, det er ikke sånn at programledere på TV, eller i nyhedspodkaster bare finne på spørsmål der og da,

[Transcript] Forklart / Hollywood-streik: Sist gang ble det ille, nå kan det bli verre

ofte så er det skrevet av andre folk på forhånd.

Under den farige streikken i 2007, så gjorde talkshowverden Conan O'Brien et poeng ut av nettopp det.

That's good spin, that's good spin!

Blant annet, vi har bruket lang tid på å spinne sin egen giftering i beste senne tid på TV.

Trust me, there's time to do it again.

Og etter talkshowene, så var det såpe operar og sittkomst som ble rammet av streikken.

Konsekvensene ble ganske store, det var det i 100 dager,

og 40 til over 2 milliarder dollar i tap for TV og filmbransjen i Los Angeles.

Og nå kan det skje igjen, men denne gangen handler ikke bare om penger.

Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang bokstav littalt inn.

Fulgte grøndedrømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo,

og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.

Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.

Vi har en reinskapsfører som forstår vår bransje,

og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen og alle de smarte løsningene som finnes i reinskapsprogrammet TripleTex.

Vi har brukt TripleTex sin oppstart og kan genuint anbefale det til andre.

Nå kan du prøve det veldig fleksible reinskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex NO gratis.

Onsdag for Juke stod komiker Jay Leno og delte ut doughnuts til de streikende manusforfattere.

Fagforeningen for manusforfattere i USA har sendt 11.500 av sine medlemmer ut i streik.

Men bak smulteringene og slagord ligger det alvor.

Og denne streiken skjer fordi det er uenigheter mellom Writers Guild of America,

som er et fagforbund med mange amerikanske manusforfattere,

og Association of Motion Picture and Television Producers.

Og det er de som da representerer pengene og pengemakter.

Or Association of Motion Picture and Television Producers.

Og det er de som da representerer pengene og pengemakter,

eller de store studiene som Disney, Paramount og Netflix.

Hva er det de er uenige om da?

Det er vel som alle streiker.

Det kommer han på hvilken side man ser det fra.

Jeg og Eierne mener at de får mye lønn og fordeler,

mens forfattere mener at den er fallet av, og de har få forrettigheter.

Men i bunden ligger det handelig om en enorm ændring i film og TV-bransjen.

De må måtte tilpasse seg en helt ny virkelighet som preges av strømmekjennesene.

Mens TV-selskapene før de bestilte 20 episoder av en søsang,

bestilte strømmekjennesene nå mellom 8 og 10 episoder.

Og det har ført til kortere kontrakter og mer usikkerhet for manusfattere.

Siden den forrige store streiken for over 15 år siden,

så har det skjedd mye i filmbransjen.

For siden man dro på premierende av Harry Potter og Føningsordnen i 2007,

så har Kino Lærere mistet noe av eksklusiviteten sin.

[Transcript] Forklart / Hollywood-streik: Sist gang ble det ille, nå kan det bli verre

Hollywood ble jo kontrollert av de store filmstududstudiene, altså Disney, Warner og Universal.

Altså de kontrollerte alt.

Men inntåget av strømmekjennesene har endret hele det økonomiske økosystemet i filmbyn.

Selv om etterspørsel, etter innhold er stort,

så er interessen for å presse prisen ned større.

Det gjør at manusforfattere har mistet litt og litt inntekt i flere ledd, sier de selv.

For i tillegg til færre episoder er manusforfattere blitt en mindre del av selve produksjonen.

Før skrev de manuset, så ble materialet testet ut mens forfattere var der,

og så kunne forfattere tilpasse teksten videre.

En sesong av en TV-serie kunne betyr jobb i et halvt år.

Nå derimot er manusforfattere der bare i en kort periode.

I tillegg er mye av inntekten som tidligere kom fra DVD-er eller filmer som gikk gjenn og gjenn på TV, blitt mindre.

For nå går mer og mer rett ut på strømmekjennesene.

Innteksgrunnlaget for en strømmekjennes da, som er avhengig av abonnenter,

er veldig annerledes en tradisjonell kino-lansering.

Netflix og de andre må hele tiden fylle opp katalogene sine for å holde på deg og meg,

og det går kanskje utover kvaliteten.

Men en ting som er veldig viktig for dem er å presse prisene ned.

Men hvis det er en større etterspørsel etter film,

er ikke det gode nyheter for manusforfattere da? Det høyer jo som mer jobb til dem.

Jo, men før fikk studiene sitt overskudd av salg av kinoletter,

og fysiske DVD-er, kino-lukken, altså den tiden hvor kinofilmen en film gikk på kino,

var lang, det var lukkerativt, og mange av dem ble ekstremt rike.

Og spørsmålet alle stiller seg nå, og som de færreste kan svare på,

er jo hvor inntektene den skal komme fra i fremtiden.

Og det vi også ser nå er jo at guldrøsje i strømmegindustrien,

altså hvor Netflix og de andre pøster på med penger,

virker også som har vært over.

Og nederst, i en lange rekke av de som skal ha sin bit av kaka,

så står manusforfattere.

Men penger er ikke alt her i verden, selv ikke for streikene manusforfattere.

For For Juke, utenfor Amazon Studios, var forfatteren Damon Lindloff på plass.

Han har blant annet laget serien Lost, som fikk føle på den forre streikene.

Denne gangen streiker han med en plakatt i hånden, og på den står det

Alexa Will Not Replace Us.

Det Lindloff sikter til er at Alexa, altså Amazon's kunstige intelligensstemme,

ikke kan erstatte den jobben de gjør som andreforfattere.

Og dette er en ny del av streikene.

De er rett og slett redde for at utviklingen av kunstig intelligens

kan være en trussel mot jobben deres.

For kunstig intelligens har utviklet seg raskt de siste årene.

Jeg får ikke snakke om måntene eller rukene.

[Transcript] Forklart / Hollywood-streik: Sist gang ble det ille, nå kan det bli verre

Og vi kan jo teste det ut.

Hvis vi skriver inn i ChatGPT at vi vil ha en åpningscene til den nye sesongen av Friends, så kan vi jo se hva som kommer ut.

Se for deg Chandler og Phoebe i Monica's leilighet.

De holder på og lager mat.

Phoebe, er du sikker på at vi skal blande disse to ingrediensene her?

Dette ser ikke riktig ut.

Åh, slapp av Chandler.

Bare kast alt sammen og kalle det Chandler og Phoebe's magiske måltid.

Det blir en cool overraskelse.

Magisk?

Jeg tror den eneste magien her er at vi får alle til å løpe til toalette etterpå.

Du er jo filman eller mai.

Hva synes du?

Jeg var jo forferdelig forferdelig med alt.

Men deler av Friends var jo også veldig banalhumor.

Så sånt sett tog den jo litt på korna.

Men morsomt var det jo ikke.

Morsomt at jeg sier det.

Og jeg må nok gi maks darning kan stå.

Ok, takk.

Det blir jo ikke noen dennevis bra når kunstintligen tar 8.

Så på hvilken måte mener disse erfarne manusforfatterne at Kåi skal ta jobben fra dem?

Selv om dette her ikke er på sitt beste akkurat nå, så vet vi jo ikke.

Om det kan bli mye mye bedre i fremtiden.

Og manusforfatterne krever at kunstintligens ikke skal bli brukt til verken

å skrive eller omskrive literart materiala.

Eller bli brukt som kjildemateriala.

Men hva sier de store Hollywood-selskapene til kravene som blir stilt av manusforfatterne?

Hollywood-selskapene har kun sagt seg enig å vurdere problemstillingen.

Enn så lenge så har det ikke vært en så lang streik.

Og i første omgang har sendingene til programmer som Jimmy Kimmel Live,

The Late Show med Stephen Colbert og Tonight med Jimmy Fallon blitt stanset.

Jeg trenger mine skjølger. Jeg trenger dem veldig.

Ja, jeg har ingen skjølger.

Så Talkshows første fremst med meg.

Ja, og de lager jo programmer løpende og er avhengig av tekstforfatterne.

Hva med det som, hva vi kaller kvalitetsserier, hva med dem?

Fordelen er jo at Netflix og Amazon og de store strømmerkjennesten er de planlegger veldig langt inn i fremtiden.

Så det er ikke sikkert at de store serierne blir så veldig påvirket av dette her.

Og de kan også fordelen med at de bare kan trekke opp serier fra arkivet sitt.

Så de har jo masse innhold i Gokutom med det første.

Men hva blir konsekvensene hvis det blir en skikkelig lang streik da mai?

[Transcript] Forklart / Hollywood-streik: Sist gang ble det ille, nå kan det bli verre

Det er ikke godt å si.

Men før de streik så fikk vi jo en evelangbølge av reality.

Men nonscriptet innhold som det heter er jo billig å lage.

Og det er mer enn noe av folk som vil bli berømt, så det mangler jo ikke på kandidater.

Men siden etter elementen i denne streiken er kunstintligens, så er også denne streiken ganske mye mer annerledes enn de to forrvående.

Det er helt riktig.

The worst case scenario er jo om mannesforfatterne ikke forrede om noen av kravene sine som handler om kunstintligens.

For det blir jo et nedelag om chat-GPT. Stå på rulleteksten i fremtiden.

Du har hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var kultursjernalist og anmelder Maj Sunøve Rognø, som tok deg gjennom mannesforfattestriken i USA.

Lydden er rentet fra CNN, BBC, NBC og Nyhetsbyrået AP.

Denne episoden er laget av producent Jenny Føleland og meg, Philip A. Johannesborg.

Resten av forklart er Synesø Hol, Olaf Eggesvik og Anders Weberg.

Senen fra en fiktive Friends-episode er laget av chat-GPT og skuespillet, ja, det blir gjort av Øystein Tronselig Drabløs og Jenny Føleland.

Hei, Marit Eriksdateriellaen her.

Vanligvis er jeg jo programleder i forklart, men det er jo i stund siden sist.

Og det er fordi jeg håper med noe andre greier.

Det er nemlig en ny podcast.

Der er en dykkene i spørsmål som ikke har noe enkelt svar.

Som Ukraina og Krigen.

Hva er det som gjør at Solata til synelatene frivillig spring inn i døden?

Jeg tror ikke jeg kan sammenligne deg med noen ting som har skjedd i livet mitt før.

Og kjenner vi det å skjønne det hvis K&E blir bevisst?

Når du proseserer informasjon og tar intelligente beslutninger, da er vi farlig nær tenking.

Eller hva med dette?

Hvordan ble et bank på i dør i Bergen for 30 år siden staten på en av årets mest bribende debatten?

Det er sjans for at jeg kan gå galt hvor jeg velger stort.

Nei, du får komme deg inn i podcast-appen eller Aftenposten-appen og hør ASAP.

Dyptikk hete podcasten.

Og første episode er ut.